

GMINNY PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOŁOWYCH

ORAZ

PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

na 2014 rok

Urząd Gminy 87-320 [Górzno](#)
ul. Rynek 1
tel. 56 498-92-49

56 498-81-80
fax.56 498-92-49

GÓRZNO 2014

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2014 rok jest realizowany przez Gminę Górzno w oparciu o *Ustawę o wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi z dn. 26 października 1982r.* (Dz.U. z 2007r. Nr 70 poz.473 z późn.zm.) oraz wprowadza zadania w oparciu o *Ustawę o Przeciwdziałaniu Narkomanii z dn. 29 lipca 2005r.* (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późn.zm.).

W związku z tym, że część zadań jest wspólnych i jednakowych a ich adresatami są te same grupy osób opracowany został wspólny program, który określa zadania dla Gminy:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy o wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi z dn. 26 października 1982r. z późn. zm. oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Gmina Górzno jest gminą wiejską położoną w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego w powiecie brodnickim. Gmina zajmuje powierzchnię 119,38 km² i składa się z miasta Górzno oraz 8 sołectw: Czarny Bryńsk, Fiałki, Gołkowo, Górzno Wybudowanie, Szczutowo, Miesiączkowo, Szykówko i Zaborowo. Gmina stanowi 11% powierzchni powiatu. Liczba mieszkańców w gminie wynosi 4107 osoby w tym 2056 K i 2051 M, tj. 51% K, 49% M (źródło: dane Urzędu Stanu Cywilnego w Górznie).

W Gminie Górzno funkcjonują 3 szkoły podstawowe oraz 2 gimnazja. Liczba uczniów szkół podstawowych: 265, gimnazjów: 158. Łącznie: 423 uczniów uczęszcza do szkół podstawowych i gimnazjów (źródło: dane referatu oświaty urzędu gminy).

Stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła na koniec 2013r. 16,8%, w powiecie brodnickim 13,8%. Liczba osób bezrobotnych w gminie Górzno na dzień 31 grudnia 2013r. wynosiła 151 osób, z prawem do zasiłku 33 osoby, poprzednio pracujący 161 osób, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki 19 osób, długotrwale bezrobotni 82 osoby, bez kwalifikacji zawodowych 61 osób, bez doświadczenia zawodowego 38 osoby, bez wykształcenia średniego 126 osób, samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia 11 kobiet. Kobiety które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka 39 kobiet, osoby które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia 1 mężczyzna.

Liczba bezrobotnych wg przedziałów wiekowych: 18-24 lat - 60 osób, 25-34 lat- 60 osób, 35-44 lat - 31 osób, 45-54 lat – 39 osoby, 55-59 lat - 7 osób, i 60-64 lat- 3 mężczyzn. Liczba bezrobotnych ze względu na wykształcenie: wyższe -18 osób, policealne i średnie zawodowe- 40 osoby, średnie ogólnokształcące- 16 osób, zasadnicze zawodowe- 65 osoby i gimnazjalne oraz poniżej-61 osób. (źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy).

Ogółem ze świadczeń pomocy społecznej w 2013 r. korzystało 125 rodzin. Łączna liczba klientów pomocy społecznej wyniosła 346 osób, co stanowi 9% ogółu mieszkańców gminy. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było ubóstwo- 30 rodzin, bezrobocie-77 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 86 rodzin w tym 8 rodzin niepełnych, 12 rodzin wielodzietnych, długotrwała lub ciężka choroba-33 rodziny, niepełnosprawność 19 rodzin, potrzeba ochrony

macierzyństwa- 7 rodzin, alkoholizm-9 rodzin, i trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego- 2 osoby (źródło: sprawozdanie MPiPS-03 za rok 2013 w gminie Górzno). Uchwalony w gminie Program Aktywności Lokalnej na lata 2009-2015 zakłada realizację działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej w tym problemów uzależnień oraz zapewnienia współpracy i koordynację działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnej.

W gminie Górzno na pogłębianie się zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji wpływ mają głównie: ubóstwo oraz bezrobocie powiązane ze zjawiskiem uzależnienia od pomocy społecznej, długotrwała choroba oraz problem uzależnień. Bardzo duże znaczenie w gminie ma także istnienie dużej liczby rodzin wykazujących niezaradność życiową oraz bezradność w sprawach prowadzenia domowego gospodarstwa oraz opiekuńczo-wychowawczych.

Bezrobocie i postępujące ubóstwo oraz niezaradność życiowa i bezradność w prowadzeniu domowego gospodarstwa jest często przyczyną, że ludzie sięgają po alkohol, gdyż taka sytuacja przekłada się na sferę alkoholową. Alkohol powoduje szereg zagrożeń: brak perspektyw na przyszłość, kryzys rodziny, patologię społeczną, marazm, w skrajnych przypadkach marginalizację i wykluczenie. Na stałe z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górznie korzysta 9 rodzin alkoholików.

Zjawisko alkoholizmu dotyka całe rodziny, najbardziej na negatywne skutki narażone są dzieci. Aby zapobiec problemowi szkoły podstawowe i gimnazjalne prowadzą działania profilaktyczne, m.in. realizowany jest program ogólnopolski „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, niżej przedstawiamy wyniki badania ankietowego.

Badano następujące aspekty:

- poziom świadomości dotyczący uzależnień występujących w środowisku rówieśniczym,
- własne zachowania i sytuacje związane ze stosowaniem środków uzależniających lub odurzających,
- zdanie młodzieży na temat alkoholu,
- stosunek ankietowanych do palenia nikotyny i marihuany,
- opinia nastolatków dotycząca stosowania przemocy.

Zdecydowana większość ankietowanych uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych ma świadomość, że osoby z ich grupy wiekowej stosują środki odurzające lub uzależniające. Są osoby znane im z kontaktów koleżeńskich. Wynika z tego, że prawie każdy uczeń ma możliwość dostępu do środków zagrażających zdrowiu lub życiu, stosowanych przez kolegów. Mniejsza część młodzieży osobiście nie zna osób stosujących środki uzależniające lub odurzające. Może to być związane z brakiem świadomości, że takie zachowania ryzykowne występują w ich środowisku rówieśniczym lub też może wynikać z braku zainteresowania tym, co się w najbliższym otoczeniu dzieje. Dlatego konieczne jest realizowanie programów długofalowych, zwiększających świadomość uczniów odnośnie zagrożeń, rozwijanie umiejętności nie wchodzenia w zachowania ryzykowne i ciekawe zagospodarowanie uczniom wolnego czasu.

Do picia wódki przyznała się ponad połowa ankietowanych nastolatków, deklarujących częste spożywanie alkoholu. Świadczy to o zagrożeniu alkoholizmem tej grupy młodzieży, a biorąc pod uwagę ich młody wiek rokuje to źle na przyszłość.

Okolo połowa ankietowanej młodzieży stwierdza, że rodzice nie pozwalają im spożywać alkoholu, bez względu na okoliczności lecz drugie tyle uzyskuje takie pozwolenie w szczególnych sytuacjach (np. uroczystościach rodzinnych).

Wskazane byłoby rozpoznanie występującego zjawiska na terenie konkretnej gminy i podjęcie działań profilaktycznych na szerszą skalę.

Prawie co ósma osoba ankietowana uważa, że można bezpiecznie dla organizmu palić marihuanę. Występuje znaczna różnica w wypowiedziach dziewcząt i chłopców.

O szkodliwości palenia marihuany jest przekonanych mniej chłopców niż dziewcząt. Można przypuszczać, że dziewczęta mają wyższy poziom świadomości w tej dziedzinie.

Porównując badane ankietami zagrożenia, można wysunąć wniosek, że obecnie największe zagrożenie wśród nastolatków stanowi przemoc, ale nie można zlekceważyć takich zagrożeń jak środki uzależniające i odurzające.

Nasilanie działań profilaktycznych powinno być szczególnie ukierunkowane na rozwijanie u młodzieży postaw asertywnych, wzmacnianie konkurencji emocjonalno-psychicznej uczniów oraz ukazywanie ciekawych i zdrowych form spędzania wolnego czasu i rozwijania własnych zainteresowań.

Propozycje działania:

- przeprowadzenie badań ankietowych w środowisku lokalnym (np. szkolnym), dotyczących kontaktu dzieci z alkoholem i marihuaną,
- analiza realnej dostępności dzieci do poszczególnych środków odurzających i uzależniających na danym terenie,
- pogłębienie świadomości społecznej, szczególnie uczniowskiej, o szkodliwości picia alkoholu,
- zwiększenie środków zapobiegających ryzykownym zachowaniom: wzmacnianie poczucia własnej wartości, uczenie postaw asertywnych w sytuacjach namowy na działania niezgodne z normami społecznymi,
- objęcie programami profilaktyki rodziców i środowisk lokalnych, odpowiedzialnych za wychowanie dzieci a szczególnie uświadomienie dorosłym zgubnych skutków pozwalania dzieciom na picie alkoholu,
- zorganizowanie dla dzieci ciekawych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych uczących nieasertywnego rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze stresem i frustracją,
- realizowanie długofalowych programów i kampanii promujących ciekawe, zdrowe formy spędzania wolnego czasu i umożliwiających rozwijanie własnych zainteresowań i hobby,
- promowanie zdrowia przez zachęcanie dzieci do aktywności sportowej.

Organizacja i prowadzenie działań profilaktycznych

Cele:

- wdrażanie efektywnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zapobiegających używaniu substancji psychoaktywnych /alkoholu i narkotyków/
- wspieranie instytucji prowadzących działalność profilaktyczną w organizowaniu różnorodnych form pracy zapobiegawczej i korygującej, opiekuńczo – wychowawczej, socjoterapeutycznej, edukacyjnej i aktywizującej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w rodzinach oraz w grupach podwyższonego ryzyka
- rozwijanie wiedzy w społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej problematyki alkoholizmu i narkomanii
- rozbudowa systemu monitoringu w placówkach oświatowych, służącego między innymi ograniczeniu dostępu do szkół osób prowadzących sprzedaż środków psychoaktywnych oraz kontroli zachowania uczniów celem zapobiegania przemocy rówieśniczej i innych zachowań destrukcyjnych.
- prowadzenie innych działań przewidzianych przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przedstawiony poniżej Gminny Program jest kontynuacją i rozwinięciem działań prowadzonych na terenie naszej gminy od kilku lat. Realizowanie tych działań wymaga zaangażowania wielu środowisk i grup społecznych, konsekwencji w długofalowych działaniach i wprowadzania nowatorskich rozwiązań szczególnie w odniesieniu do pracy z dziećmi i młodzieżą. Efekty takiej pracy nie są spektakularne ale na pewno drobnymi krokami podnoszą świadomość społeczeństwa oraz promują właściwe postawy młodych ludzi w perspektywie ich dorosłego życia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2014 rok realizowany będzie przez Urząd Gminy w Górznie pod nadzorem GKPiRPA oraz pracowników zatrudnionych w Referacie Oświaty i Promocji Gminy oraz GOPS. W związku z koniecznością budżetowej klasyfikacji kosztów (dział, rozdział) biorąc pod uwagę skalę zjawiska, koszty wspólnych działań na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii zakwalifikowano jako przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Finansowanie realizacji działań prowadzonych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Plan wydatków.

Zgodnie z przepisami „Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” /art. 18²./ na realizację GKPiRPA przeznacza się dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Dopuszcza się możliwość wprowadzania do niniejszego Gminnego Programu korekt, wynikających z pojawiających się na bieżąco potrzeb, koniecznych do prawidłowej jego realizacji.

Gmina Górzno w liczbach

Liczba podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych - stan na 31.12.2013 r.

<i>Rodzaj zezwolenia</i>	<i>gastronomia</i>	<i>detal</i>
A - sprzedaż tylko piwa	1 lokal	
A + B – sprzedaż piwa i wina	-	5 sklepów
A + C – sprzedaż piwa i wódki		-
A + B + C – sprzedaż piwa, wina i wódki	2 lokale	9 sklepów
<i>Razem</i>	3 lokali	14 sklepów

ZADANIA DO REALIZACJI

I. POMOC TERAPEUTYCZNA I REHABILITACYJNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

1. Działalność Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień :
 - a) punkt konsultacyjny
 - b) ośrodki profilaktyczno-terapeutyczne
2. Programy terapeutyczne i rehabilitacyjne dla dzieci z rodzin uzależnionych i współuzależnionych:
 - a) program pogłębiony – zaawansowany terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia: uczący konstruktywnych zachowań, zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej, rehabilitacji dla osób z dłuższą abstynencją;
 - b) diagnoza i terapia dla osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

II. POMOC RODZINOM Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM, NARKOMANII ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:
działalność interdyscyplinarnego zespołu interwencyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, bieżące zapewnianie schronienia i bezpieczeństwa ofiarom przemocy domowej – grupa dla ofiar przemocy w rodzinie
2. Terapia dla młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym informacja:
 - a) zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w gimnazjach i świetlicach
 - b) indywidualna terapia dla dzieci i młodzieży (zakup materiałów)
3. Diagnoza i pomoc terapeutyczna rodzinom zagrożonym narkomanią
4. Obozy profilaktyczne i terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (dzieci – zajęcia zimowe, obozy letnie)

III. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA

1. Programy i działania profilaktyczne w szkołach:
 - a) programy realizowane w szkołach podstawowych i gimnazjach:
 - alkohol i przemoc
 - narkotyki
 - b) programy realizowane dla rodziców:
 - alkohol i przemoc
 - narkotyki
 - c) spektakle teatralne, koncerty słowno-muzyczne:
 - alkohol i przemoc
 - narkotyki
2. Działalność profilaktyczna pozaszkolna:
 - a) bilety wstępu na basen, do kina, na występy artystyczne itp.;
 - b) działania profilaktyczne, dotyczące wypoczynku prowadzone przez różne organizacje i podmioty m.in. na feriach i wakacjach (wyjazdy profilaktyczne, półkolonie itp.);
 - c) świetlice młodzieżowe – prowadzenie zajęć;
 - d) współpraca z innymi podmiotami realizującymi działania profilaktyczne (np. kampanie profilaktyczne, szkoły, dom kultury, opłaty transportu, dożywianie itp.);
 - e) zabezpieczenie terenów, na których prowadzone są zajęcia profilaktyczne sportowe i inne;

f) zakup sprzętu technicznego do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych.

3. Działalność profilaktyczna sportowa:

- a) pozalekcyjne zajęcia sportowe, artystyczne, informatyczne prowadzone w szkołach – oraz w innych placówkach
- b) zajęcia sportowe, ogólnorozwojowe dla dzieci ze świetlic
- c) współorganizacja cyklicznych turniejów sportowych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów

IV. WSPOMAGANIE INSTYTUCJI, ORGANIZACJI I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

1. Dofinansowanie działalności Gminnego Ośrodka Kultury, Gminnego Przedszkola, OSP-Sekcja Strzelecka, świetlic: środowiskowych i wiejskich.

2. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) działania kontrolne dotyczące podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych;
- b) badanie lekarza i psychologa biegłego: w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- c) wykonywanie obdukcji lekarskiej dla osób doświadczających przemocy domowej w rodzinie;
- d) szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych;
- e) zasady wydawania i przedłużania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla podmiotów;
- f) wynagrodzenie terapeuty i opiekuna kolonii.

3. Współpraca z Komendą Powiatową Policji.

4. Szkolenia, konferencje i warsztaty dla grup zawodowych (np. członkowie Komisji, nauczyciele, dzielnicowi, radni, pracownicy socjalni, pedagodzy, pracownicy punktu konsultacyjnego) – poszerzanie wiedzy, kompetencji, umiejętności

- alkohol i przemoc

- narkotyki

5. Delegacje służbowe

Członkowie zespołu roboczego Gminnej Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości: Przewodniczący, Sekretarz- 200 zł., Z-ca Przewodniczącego -160 zł brutto, członkowie- 120 zł brutto za udział w posiedzeniach, kontrolach i innych działaniach Komisji.

W sklepach i lokalach sprzedających i podających napoje alkoholowe na terenie Gminy Górzno dopuszcza się możliwość kontroli tych podmiotów z zastosowaniem tzw. „zakupu kontrolowanego”, tj. próby zakupu napojów alkoholowych przez osobę nieletnią (poniżej 18 roku życia) przy obecności w lokalu członka zespołu kontrolnego. Wynik kontroli będzie brany pod uwagę przy ewentualnym wydawaniu kolejnego zezwolenia (lub jego przedłużenia).

Każdy podmiot starający się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych lub o jego przedłużenie powinien przeszkolić cały personel swojego lokalu w zakresie zasad postępowania przy sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych. Szkolenie powinno odbyć się w terminie maksymalnie pół roku od daty otrzymania zezwolenia. Udział w szkoleniu będzie brany pod uwagę przy ewentualnym wydawaniu kolejnego zezwolenia (lub jego przedłużenia).

V. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA – KOSZTY ADMINISTRACYJNE

I. Działalność informacyjna:

a) materiały informacyjne: broszury, ulotki, plakaty, literatura itp. wydawanie własnych informatorów, prenumerata specjalistycznych czasopism

- alkoholizm i przemoc

- narkomania

b) informacja publiczna, medialna: informacje na tablicach, internet, artykuły prasowe

- alkoholizm i przemoc

- narkomania

2. Koszty administracyjne:

a) materiały biurowe, papiernicze dla grup terapeutycznych, profilaktyki, środki spożywcze, pomoce dydaktyczne i techniczne do realizacji zadań Gminnego Programu.

STAN ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIAPROBLEMÓW

UZALEŻNIEŃ W GMINIE GÓRZNO

Na terenie gminy nie funkcjonują profesjonalne placówki leczenia uzależnień. Dostępny jest jedynie punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych, który mieści się przy Ośrodku Zdrowia w Górznie. Osoby uzależnione mogą skorzystać z zajęć prowadzonych przez terapeutę uzależnień.

PRELIMINARZ – BILANS

I. POMOC TERAPEUTYCZNA I REHABILITACYJNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

- **Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie**
- **Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 1.700 zł

II. POMOC RODZINOM Z PROBLEMEM ALKOHOLEM, NARKOMANII ORAZ OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ

- **Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie**
- **Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 7.700 zł

III. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA

- **Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie**
- **Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 11.300 zł

IV. WSPOMAGANIE INSTYTUCJI, ORGANIZACJI I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLEWYCH I NARKOMANII

- **Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie**
- **Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 27.000 zł

V. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA – KOSZTY ADMINISTRACYJNE

- **Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie**
- **Przeciwdziałanie narkomanii**

Suma: 2.300 zł

CAŁKOWITY KOSZT PROGRAMU: 50.000 ZŁ